

نکات پیشگیری از بروز مسمومیت با شوینده‌ها و ضدعفونی کننده‌های خانگی

پیش از شروع تعطیلات نوروز، بر اساس سنتی قدیمی، نظافت و شستشوی خانه‌ها آغاز می‌شود. باید توجه داشت که استفاده نابجا و بدون آگاهی از مواد شوینده و پاک کننده‌های شیمیایی می‌تواند خطرات جبران ناپذیری را ایجاد نماید. باید در هنگام نظافت و خانه‌تکانی منزل، با رعایت اصول پیشگیری، مراقب مسمومیت با فرآورده‌های شوینده و ضدعفونی کننده‌ها بود. مسمومیت با شوینده‌های خانگی در سال‌های اخیر روند رو به افزایشی داشته است و نزدیک به ۱۶ درصد از کل مسمومیت با مواد شیمیایی را شامل می‌شوند.

هنگام استفاده از انواع فرآورده‌های شوینده و ضدعفونی کننده‌ها باید اصول ایمنی زیر را در نظر گرفت:

- ✓ همیشه هنگام استفاده از فرآورده‌های شیمیایی و شوینده‌ها ابتدا در نور کافی، برچسب روی بسته‌بندی را مطالعه و سپس مصرف کنید. استفاده از مواد شیمیایی در تاریکی و بدون مطالعه و آگاهی از نحوه استفاده آنها می‌تواند خطرناک باشد.
- ✓ ایمن‌سازی منازل در مقابل عوامل بروز مسمومیت‌ها خصوصا ترکیبات شوینده خانگی بسیار حائز اهمیت است. استفاده نابجا و بدون آگاهی از مواد شوینده و پاک کننده‌های شیمیایی می‌تواند خطرات جبران ناپذیری بر سلامت وارد کند.
- ✓ از قرار دادن مواد شوینده، ضدعفونی کننده و الکل در کمد‌های زیر ظرف‌شویی اجتناب نمایید. خطر مسمومیت در کودکان نوپا و کنجکاو از این طریق بسیار بالا است.
- ✓ محصولات شیمیایی و شوینده را همیشه در ظرف اصلی‌شان نگهداری کنید. هرگز این فرآورده‌ها را در ظروف مواد خوراکی (مثل بطری نوشابه) نگه ندارید. ممکن است کودکان و سالمندان به اشتباه این مواد را بخورند و دچار مسمومیت شدید شوند.
- ✓ بازکردن پنجره‌ها یکی از اصول مهم و اولیه در استفاده از شوینده‌ها می‌باشد. با توجه به اینکه بسیاری از ترکیبات مانند وایتکس (مواد بر پایه کلر)، جوهر نمک و ... بخارات سمی ایجاد می‌کنند که به مخاط دهان، بینی و ریه صدمه می‌زنند، در هنگام استفاده از این مواد، پنجره‌ها را باز کنید تا هوا به خوبی در محیط جریان داشته باشد.
- ✓ در زمان نظافت سطوح و استفاده از ترکیبات شوینده و پاک کننده از دستکش لاستیکی، کفش جلو بسته و در صورت امکان ماسک استفاده نمایید. باید توجه داشت ماسک تنفسی معمولی هیچگاه جلو بخارات متصاعد شده از شوینده‌ها و مواد شیمیایی را نمی‌تواند بگیرد و نباید به صرف داشتن ماسک، خود را در معرض استنشاق بخارات مواد شیمیایی قرار دهید.

✓ مخلوط کردن مواد شیمیایی و شوینده‌های خانگی مانند جوهر نمک (جرم بر و لوله باز کن)، مواد سفیدکننده و لکه بر (مانند وایتکس) بسیار خطرناک می باشد و گازهای ناشی از این ترکیب بسیار سمی و خفه کننده است.

برخی افراد که از این خطر اطلاعی ندارند، تصور می کنند با اختلاط مواد سفیدکننده و جرم گیر، اثرات پاک کنندگی آن را افزایش می دهند. این در حالی است که گاز خطرناک حاصل از این ترکیب، به مسمومیت تنفسی شدید و حتی صدمات برگشت ناپذیر در ریه منجر می شود. بنابراین به هیچ عنوان انواع ترکیبات و پودرها و مواد مایع شوینده، جرمگیر و سفیدکننده نباید با هم مخلوط شوند.

✓ در هنگام استفاده از محلول‌های با پایه الکلی توجه شود که این فرآورده‌ها به دلیل قابلیت تبخیر سریع آتش را هستند و باید از نگه داری آنها در کنار شعله آتش خودداری کرد. حتی توصیه شده است در هنگام ضدعفونی تلفن همراه، گوشی خود را ابتدا خاموش و سپس سطح آن را با محلول الکلی ضدعفونی نمایید. هنگامی که دست و سطوح به محلول الکلی آغشته شد، باید صبر کنید تا خود به خود خشک شود.

✓ استفاده از پاک کننده‌هایی مثل جوهر نمک، مواد شوینده و لکه بر، لوله بازکن، لاک پاک کن، سموم حشره کش و جونده کش، تینر، ضدیخ، بنزین و نفت خطرناک بوده و این مواد در صورت بلعیده شدن و تماس با پوست و چشم یا تنفس، بسیار سمی هستند.

✓ در صورت تماس اتفاقی پوست یا چشم با مواد شیمیایی و شوینده، برای درمان هرچه سریع تر آن محل را با آب فراوان شست و شو دهید و در صورت برطرف نشدن عوارض موضعی یا بروز علائم سوختگی، تورم، سوزش و خارش، هرچه سریع تر به مراکز درمانی مراجعه کنید. هرگز از مواد قلیایی و یا اسیدی جهت خنثی سازی استفاده نکنید.

✓ در صورت بلع مواد با خاصیت خورندگی مانند اسیدها و قلیاها، هرگز بیمار را وادار به استفراغ نکنید. این کار می تواند سبب وخیم شدن وضع بیمار شود.

✓ قبل از دور انداختن ظروف حاوی مواد شیمیایی و شوینده داخل ظرف زباله، آن را آبکشی نمایید.

✓ در صورتیکه نزدیکان شما ماده‌ای غیر خوراکی و سمی را بلعید و یا بخارات آن را استنشاق نمود، با مرکز اورژانس ۱۱۵ و یا مرکز اطلاع رسانی داروها و سموم ۱۹۰ تماس بگیرید.

سالی سرشار از سلامتی و بهروزی برای شما هموطنان آرزو می نمایم.

روابط عمومی معاونت غذا و دارو دانشگاه علوم پزشکی تبریز